

OPINTO-OPAS

LV 2021–2022

KUOPION AIKUISLUKIO

Osoite: Maaherrankatu 2, 70100 Kuopio
sähköposti: kuopionaikuislukio@kuopio.fi
kotisivu: peda.net/kuopio/lukiot/aikuislukio

Kanslia on auki

koulupäivinä ma-to klo 10–17 (**periodien kahtena ensimmäisenä päivänä klo 10.30–18.00**)
koulun lomapäivinä klo 8 – 14

Hallinto: rehtori Ensio Vatanen 044 – 718 4522 (paikalla ti ja pe)
apulaisrehtori Tiina Kaljunen 044 – 718 1239 (paikalla ma, ke, to)

Opinto-ohjaajan vastaanottoajat ovat 1. kerroksen ilmoitustaululla ja koulumme kotisivulla netissä.

Puhelinnumerot:

Kanslia: 044 718 1751
Rehtori: 044 718 4522
Apulaisrehtori: 044 718 1239
Opettajainhuone: 017 184525
Opinto-ohjaaja: 044 718 1239 (ma-to klo 12.00–16.45 ja päivystysaikoina)
Kymppiluokan ohjaaja: 044 718 1623
Etälukion ohjaaja: 044 718 1747
Vahtimestari: 044 718 4536

SISÄLLYS

	Sivu
TERVETULOA AIKUISLUKIOON	3
AINEKOHTAISIA OPISKELUOHJEITA	4
KUOPION AIKUISLUKION WILMA	7
LANGATON VERKKO	8
YLEISTÄ	9
OPETUSJÄRJESTELYT	10
- termistö	
- opintojen ohjaus	
- periodijärjestys	
- tuntijaot	
- opintojen suoritusjärjestys	
SUORITUSSÄÄNNÖT	19
ARVIOINTI JA TODISTUKSET	20
YLIOPPILASKIRJOITUS	21
KAKSOISTUTKINTOLAISTEN OPISKELU	26
ETÄLUKIOTOIMINTA JA VERKKO-OPINNOT	26
ARVOSANOJEN KOROTTAMINEN JA TÄYDENTÄMINEN	28
YKSILÖOHJAUS	29
OPETTAJAT	31
OPPIKIRJAT	32
LAJITTELUOHJEET	36

TERVETULOA OPISKELEMAAN KUOPION AIKUISLUKIOON

Olet tehnyt tärkeän päätöksen ryhtyessäsi opiskelemaan. Aikuislukion käyminen muiden toimintojen ohessa voi tuntua joskus raskaalta. Ajankäytön suunnittelu ja oikean opiskelutekniikan omaksuminen ovat avainasioita nopeatempoisen ilta- tai etäopiskelun onnistumiselle. Näiden taitojen oppiminen vie kuitenkin aikaa, joten älä lannistu äläkä anna periksi, jos kohtaat opinnoissasi vastoinkäymisiä.

Tähän opinto-oppaaseen on koottu opiskeluun liittyvät säännöt ja käytänteet. Jos kuitenkin jokin asia on Sinulle epäselvä, kysy heti neuvoa opettajaltasi, ryhmänohjaajalta, opinto-ohjaajalta tai rehtorilta. Jokainen mielellään neuvoo ja auttaa Sinua opiskeluun liittyvissä asioissa. Opinto-ohjaaja pitää elokuun loppupuolella ja ennen jokaisen periodin alkua uusille opiskelijoille perehdyttämistilaisuudet ja on viikoittain tavattavissa vastaanottoaikoina, jolloin siis voit käydä neuvottelemassa hänen kanssaan opiskeluun liittyvissä asioissa.

Perinteisen iltaopetuksen lisäksi koulussamme on myös muita toimintoja. Koulumme tarjoaa paljon etä- ja verkko-opetusta. Kuulumme laajaan lukioiden ja ammatillisen koulutuksen Isoverstas-yhteistyöverkostoon, olemme siinä verkko-opetusta tarjoava oppilaitos. Etälukiotoiminnasta ja verkkokursseista on tarkemmin kohdassa G.

Yhteistyössä Minna Canthin yläkoulun kanssa jatkamme yli 20 vuotta sitten käynnistettyä ilta-päiväkymppiä eli peruskoulun lisäopetusta. Tällä kymppiluokalla on arvosanojen korotusten lisäksi mahdollisuus tehdä lukiosuorituksia. Ajatuksena on se, ettei kymppiluokka ole pelkästään aiempien opintojen paikkausta, vaan opinnoissa myös edetään.

Koulussamme on toiminut yli 20 vuoden ajan suosittu (n. 400 opiskelijaa) kesälukio. Se antaa mahdollisuuden tehdä opintoja perinteisen lukuvuoden ulkopuolella. Kesälukiossa on kaksi tiivistettyä periodia - toisen kesäkuussa ja toisen elokuussa, opetusaineina vieraat kielet ja matematiikka. Kesän opintotarjotin tulee jakoon helmikuussa ja ennakoilmoittautumiset on tehtävä huhtikuun loppuun mennessä.

Ylioppilastutkinnossa on tapahtunut muutoksia viimeisen reilun parinkymmenen vuoden aikana. Tutkinto on mahdollista hajauttaa maksimissaan kolmiin peräkkäisiin kirjoituksiin. Yö-tutkinto on oikeus suorittaa myös ammatillisen tutkinnon perusteella. Tutkinnon rakenne on muuttunut valinnaisemmaksi, halutessaan tutkinnon voi suorittaa ilman toista kotimaista tai vierasta kieltä. **Kevästä 2022 alkaen ylioppilastutkintoon kuuluu viisi pakollista koetta.** Reaaliaineen vastataan yhden reaaliaineen tehtäviin. Reaalikokeita voi suorittaa useita – keväällä ja syksyllä järjestetään kaksi reaalikokeen kirjoitustilaisuutta. Vain yksi reaaliaineiden koe voidaan katsoa pakolliseksi yo-kokeeksi. Reaaliaineen kokeeseen osallistuvan tulee perehtyä vastattavaan oppiaineeseen aiempaa syvällisemmin, vaikkapa opiskelemalla kaikki kyseisen aineen syventävät kurssit. Äidinkielen yo-kokeessa molemmat kokeet vaikuttavat arvostamaan ja koe sitoutuu lukiokurssien sisältöihin aikaisempaa tarkemmin.

Ylioppilaskirjoitusten tulivat kokonaan digitaalisiksi keväällä 2019. Esimerkiksi kielissä ei järjestetä tällöin erillistä kuuntelukoetta. Ensimmäisessä ja neljännessä periodissa opiskelun tv-taitojen kurssilla TVTopo on mahdollista tutustua koulumme sähköisiin oppimateriaaleihin ja oppimisalustoihin sekä valmistautua sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin. Opiskelijoiden TVT-ohjaus pidetään ke 25.8., ma 4.10. ja ti 11.1. klo 16 luokassa 501.

Uudet opiskelijat aloittavat opintonsa 1.8.2021 käyttöön otetun opetussuunnitelman mukaisesti. **Uudessa opetussuunnitelmassa kurssit muuttuvat opintojaksoiksi.** Opintojaksojen pituudet ilmaistaan opintopisteitä. Vanha yhden kurssin suoritus vastaa kahden opintopisteen opintoja uudessa opetussuunnitelmassa. Tämän lukuvuoden opintotarjonnassa on tarjolla sekä kursseja että opintojaksoja. Aikaisempien opetussuunnitelmien mukaiset opinnot luetaan hyväksi. Mikäli nykyisen ja aiemman opetussuunnitelman saman numeroiset kurssit ja opintojaksot eivät vastaa toisiaan, vastaavuus löytyy kurssitarjottimen takasivulla olevasta taulukosta. Tarvittaessa pyydä apua opinto-ohjaajalta.

Pitkä venäjä ja pitkä saksa suoritetaan yksilöohjauksessa. Lyhyiden kielten tarjonta on laaja. Tarjolla on espanjaa, italiaa, ranskaa, saksaa ja venäjää. Kaikkia näiden kielten kursseja / opintojaksoja ei voida aina pienen osallistumismäärän vuoksi järjestää perinteisenä iltaopiskeluna, vaan osa niiden loppupään opinnoista hoidetaan yksilöohjauksena. Maahanmuuttajille järjestetään peruskouluopetusta ja lukiotasoista ”suomi toisena kielenä”- aineen opetusta.

Ammatillisia opintoja luetaan hyväksi lukiotutkintoon. Suoritettulla ammatillisella tutkinnolla voi korvata aikuislukion lukiotutkinnon valinnaiset opinnot. Pakollisistakin opinnoista eri anomuksesta on mahdollista korvata joitakin, tällöin anomus tulee tehdä heti opintojen alkaessa rehtorin, apulaisrehtorin tai opinto-ohjaajan kanssa.

Opiskeluohjelman laatiminen tapahtuu käyttäen lukuvuoden 2021–2022 opintotarjotinta, mistä ilmenee opetustoiminta päivämäärineen ja kellonaikoineen. Tarjotin-nimitys johtuu siitä, että kyseessä on ennakkosuunnitelma, johon saattaa tulla muutoksia (poistoja tai lisäyksiä) opiskelijoiden valintojen mukaan.

Onnea ja menestystä opinnoillesi.

AINEKOHTAISIA OPISKELUOHJEITA

Äidinkieli ja kirjallisuus

Äidinkielen ja kirjallisuuden kurssit ovat monipuolisia ja vaativat monenlaista osaamista. Pelkkä hyvä kirjoitustaito ei riitä, vaan yksi keskeisimpiä tavoitteita on, että oppii tuottamaan, erittelemään ja tulkitsemaan erilaisia aineistoja. Jotta pystyy analysoimaan tekstejä napakasti, pitää myös oppia käyttämään erilaisia käsitteitä. Kaikilla äidinkielen kursseilla harjoitellaan näitä taitoja samalla, kun paneudutaan ylioppilaskirjoitusten tehtävätyypeihin.

Koska lukiokurssit ovat tiiviitä, täytyy opiskelu aloittaa reippaasti. Ensimmäisellä oppitunnilla sovitaan kurssin pakollisista ja arvioitavista tehtävistä ja aikataulusta sekä asetetaan omat kurssia ja oppimista koskevat tavoitteet. Noudata opettajan antamaa aikataulua ja palauta annetut kotitehtävät, esimerkiksi kirjoitelmat, ajallaan.

Äidinkielen kursseilla opiskellaan suurimmaksi osaksi O365-oppimisympäristössä tai Moodlessa, joten oppi- ja tehtäväkirjan lisäksi tarvittavat tietokoneen. Ota tarvittavat välineet mukaan jo ensimmäiselle oppitunnille.

Jokaisella äidinkielen kurssilla luetaan vähintään yksi teos. Jotta ehtii kunnolla paneutua teokseen, on syytä heti kurssin alettua hankkia vaadittu kirja ja ryhtyä lukemaan sitä annetusta näkökulmasta.

Pyydä teksteistäsi rohkeasti palautetta sekä opettajalta että muilta opiskelijoilta ja hyödynnä saamasi palaute. Kuuntele, tee muistiinpanoja ja kysy rohkeasti. Ole aktiivinen myös vapaa-ajallasi - lue erilaisia tekstejä. Monilukutaito harjaantuu vain opettelemalla lukemaan ja analysoimaan tekstejä internetistä, sanomalehdistä jne.

Äidinkielen kurssit kannattaa käydä järjestyksessä, sillä aiempien kurssien tietoja ja taitoja vaaditaan seuraavilla kursseilla. Pakollisten kurssien lisäksi kannattaa suorittaa myös syventävät kurssit, varsinkin jos tähtää yo-kirjoituksiin.

Vieraat kielet ja ruotsi

Kielten opiskelu vaatii monipuolista panostusta eri osa-alueisiin, sulatusaikaa ja kertausta. Kielissä kurseja on runsaasti. Jos mahdollista, käy ne järjestyksessä, ensin etenevät (pakolliset), sitten syventävät ja abikurssi, varsinkin, jos tähtää yo-kokeeseen. Oppikirja on hyvä työväline, mutta sitä on osattava käyttää. Vieraissa kielissä tulee välttää käytetyn oppikirjan hankkimista kurssille, jolla tehtävät tehdään kirjaan.

Kurssin ensimmäinen oppitunti on tärkeä tien avaaja. Tule sinne kirjan kanssa, kuuntele opettajan ohjeet ja kysy lisää. Kurssin aikana on sanakokeita, kuunteluita, kotitehtäviä, suullisia ja kirjallisia harjoituksia ja näyttöjä, jotka tulee tehdä ennen koetta.

Oppikirjoissa on yleensä nettisivut, joista voit kuunnella kappaleet, monet tehtävät ja harjoitella ääntämistä, puhumista ja kirjoittamista. Kielissä sanaston opettelu on monille kaikkein vaikeinta. Käy siis kappaleet läpi ja tee ainakin sanastoon liittyvät tehtävät. Kielioppi on tärkeä osa kielen oppimisessa. Uudet kielioppiasiat selitetään aina tunneilla.

Ole mukana suullisessa tuntiharjoittelussa, tee kotona valmiiksi enemmän aikaa vievät muunnos- ja käännöstehtävät. Kielet ympäröivät meitä, ota ne vastaan kaikissa muodoissa, TV:n, radion, internetin, lehtien, kirjojen ja musiikin kautta.

Suunnittele, silmäile, lue teksti ja kuvat, kertaa, kuuntele, puhu, kirjoita, kertaa, älä takerru, kysy. Aseta oppimisellesi tavoite ennen kurssia, tee työtä sen saavuttamiseksi ja katso kurssin lopussa, osasitko ja oivalsitko. Kielissä mitään ei voi jättää taakse, uudet asiat perustuvat ennen opituille, siis: kertaa jatkuvasti aiemmin opittua!

Matematiikka

Matematiikassa onnistuminen edellyttää oikeaa asennetta. Työhön on ryhdyttävä heti. Ensin on rakennettava vankka perusta, jonka päälle myöhempi oppiminen rakentuu.

Oppitunneilla käsitellään opiskeltavan aiheen teoriaa, lasketaan esimerkkitehtäviä ja perehdytään matematiikassa tarvittavien tietokoneohjelmien käyttöön. Kotona tehtävä työ parantaa

osaamista ja syventää ymmärrystä. Oppimisen kannalta kotona tapahtuva opiskelu ja harjoitustehtävien ratkominen ovat erittäin tärkeitä, pelkkä opetuksen seuraaminen ei johda omaan oppimiseen. Jollet osaa tehtäviä, muista kysyä opettajalta apua seuraavalla oppitunnilla. Ratkaisevan tärkeää on itsenäisen opiskelun kautta saavutettava hyvä laskutaito. Opiskele itseäsi, älä opettajaa tai sukulaisia varten. Koskaan et laske liikaa. Kirjan ratkaistuista esimerkkitehtävistä saat erinomaista apua. Mitä enemmän harjoitusta, sitä parempi tulos. Tärkeintä on, että LASKET ja HARJOITTELET!

Matematiikan opiskelijoille suositellaan tietokoneelle asennetun laskinohjelman käyttöä. Ilmaisella GeoGebra-ohjelmalla pääsee pitkälle sekä lyhyessä että pitkässä matematiikassa. Pitkän matematiikan opinnoissa suositellaan lisäksi hankkimaan edistyneempi, symboliseen laskentaan kykenevä TI-Nspire-laskinohjelma, jota voi hyödyntää myös ylioppilaskokeissa. Ohjelman hinta on noin 70 euroa. Muista, että laskinohjelmankin käytön oppii vain harjoittelemalla. Oppitunneilla emme ehdi perehtyä kaikkiin ohjelmien salaisuuksiin, mutta neuvoa voi aina kysyä opettajalta.

Matematiikan ylioppilaskirjoituksissa on kokeen alussa osio, jossa on selvittävä ilman edistyneempiä laskinohjelmia. Vastaavalla tavalla toimitaan myös useissa matematiikan kurssikokeissa.

Reaaliaineet

Opiskelu lukiossa on vaativampaa kuin peruskoulussa. Reaaliaineiden kurssit ovat tiiviitä ja kursseilla edetään nopeaa tahtia. Opiskelussa korostuvat omaehtoisuus, itsenäisyys ja vastuullisuus.

Tavoitteena on tiedon ymmärtäminen ja kokonaisuuksien hahmottamiseen. Pohdi asioiden välisiä yhteyksiä, vältä ulkolukua. Opettele peruskäsitteet hyvin. Kokeile ja etsi itsellesi sopivia opiskelutekniikoita. Digitaidot ovat lukio-opinnoissa välttämättömät, myös reaaliaineissa. Muistathan pyytää tarvittaessa tukiopetusta.

Hanki oppikirja ajoissa ja tutustu siihen jo ennen kurssin alkua. Saat näin kokonaiskuvan kursista, ja sinun on helpompi omaksua uusia asioita oppitunnilla. Oppitunneilla käsiteltävään aiheeseen kannattaa valmistautua etukäteen esimerkiksi lukemalla oppikirjaa. Käytä oppitunnit tehokkaasti: kuuntele, tee muistiinpanoja ja osallistu keskusteluihin. Tee annetut kotitehtävät tunnollisesti. Kurssien arviointi on monipuolista ja kursseilla on useita arvioitavia osa-alueita. Laadi itsellesi opiskeluaikataulu, jossa varaat aikaa myös lepoon ja virkistäytymiseen.

Seuraa tiedotusvälineistä maailman tapahtumia. Muista mediakriittisyys.

KUOPION AIKUISLUKION WILMA

Wilma on Internet-liittymä koulumme hallinto-ohjelmaan. Se löytyy koulun kotisivulta tai osoitteesta <https://kuopio.inschool.fi/>. Wilman avulla voit **selata opetustarjontaa, ilmoittautua opintoihin, katsella arvosanojasi**, opettajatietoja ym. koulumme toimintaan liittyviä asioita. Wilma-tunnus tehdään Kuopion aikuislukion omille opiskelijoille. **Tunnus:** ensimmäinen etunimi.sukunimi (pienellä ilman skandeja: ä korvataan kirjaimella a ja vastaavasti ö kirjaimella o) **Aloitussalasanana:** henkilötunnus (muotoa 220367-341A). Mikäli et halua, että henkilötunnustasi käytetään aloitussalasanana Wilmaan, ilmoita siitä koulumme kansliaan. Voit vaihtaa salasanasi edupalvelussa.

Wilma-tunnuksella pääset oppilasverkkoon omalla tai koulun tietokoneella sekä Office365-palveluun koulumme kotisivulta tai osoitteesta **edupalvelut.fi**.

Koneeseen kirjaututaan Wilma-tunnuksella. Jos kirjautumisessa on ongelmia, niin ota yhteyttä aikuislukion koulusihteriin.

Osoite <https://kuopio.inshcool.fi/> Kuopion kaupungin Wilma

Kirjautuminen Kirjoita saamasi tunnuksen kohtaan **käyttäjätunnus** ja **salasana**. Klikkaa **Kirjaudu sisään**.

Kurssitarjotin Wilmassa voit tarkastella kurssitarjotinta. Valitse **Kurssitarjotin** ja **Muuta valintojasi**. Valitse haluttu jakso. Lopuksi **Takaisin etusivulle**.

Kursseille ja opintojaksoille ilmoittautuminen

Kurssitarjotin-lohkosta pääset jaksoihin, joille ilmoittautuminen on mahdollista. Tai valitse **Kurssitarjotin** ja **Muuta valintojasi**. Valitse jakso, jolle ilmoittautuminen on käynnissä. Valitse hiirellä kurssit, joille ilmoittaudut. **Takaisin etusivulle**. Wilmassa kurssit ovat numeroitu päivälukion opetussuunnitelman ja tuntijaon mukaisesti. Pakolliset ja syventävät kurssit vastaavat päivä- ja aikuislukiossa toisiaan lukuun ottamatta **historiaa**. Niissäkin kurssien sisällöt ja tavoitteet ovat samat, mutta numerointi poikkeaa seuraavasti:

Historia/aikuislukio	3	2
Historia/päivälukio	2	3

Yo-kirjoitukseen ilmoittautuminen Kohdasta **Lomakkeet** voit ilmoittautua ylioppilaskirjoitukseen. Tarkemmin asiasta tiedotetaan kirjoituksia edeltävissä infoissa.

Lukujärjestys Kohdasta **Työjärjestys** näet jakson lukujärjestyksen, luokat ja opettajat.

Oppilaitostietoja **Opinto-opas** (tietoa kursseista), **Opettajat** (lukujärjestys, huoneet) ja **Huoneet** (opetusluokkien lukujärjestykset).

Kurssiarvosanat Kohdasta **Suoritukset** näet kurssiarvosanasi. Saat kaikki kurssiarvosanat näkyviin klikkaamalla **Näytä kaikista kursseista**. Sitten voit laajentaa näkymää + merkistä eri **oppiaineiden kursseihin**. Vastaavasti näkymää voit pienentää – merkistä.

Uloskirjautuminen Valitse oikeasta yläkulmasta **Kirjaudu ulos**.

OFFICE 365

Office 365 – järjestelmään kirjaututaan Wilma-tunnuksen mukaisesti ilman ääkkösiä:
etunimi.sukunimi@edu.kuopio.fi Wilman salasana

Järjestelmä tekee opiskelijoille sähköpostiosoitteen: etunimi.sukunimi@edu.kuopio.fi

LANGATON VERKKO

Aikuislukion opiskelijat voivat koululla ollessaan käyttää langatonta opiskelijaverkkoa. Verkon nimi on panOPPILAS. Verkkoon liitytään Wilma-tunnuksilla. Verkkoon liittymisen yksityiskohdat riippuvat laitteesta ja käyttöjärjestelmästä.

Mac-koneet ja iPadit

- 1) Valitse langattomien verkkojen listalta verkko nimeltään panOPPILAS.
 - 2) Anna tunnistetiedoiksesi Wilma-käyttäjätunnuksesi ja Wilma-salasanasi.
 - 3) Yhdistä verkkoon.
- Jatkossa laitteen pitäisi yhdistyä koululla verkkoon automaattisesti.

Linux- ja Android-laitteet

- 1) Valitse langattomien verkkojen listalta verkko nimeltään panOPPILAS.
- 2) Valitse seuraavat asetukset:
 - Todentaminen: Suojattu EAP (PEAP)
 - Anonyymi identiteetti: -
 - CA-varmenne: ei mitään
 - PEAP-versio: Automaattinen
 - Sisempi tunnistautuminen: MSCHAPv2
 - Käyttäjänimi: Wilma-tunnus
 - Salasana: Wilma-salasanana

(Otsikot voivat olla hivenen erilaiset. Tutki, minkä valikoiden alta löydät tarvittavat asetukset.)

- 3) Yhdistä verkkoon.

Jatkossa laitteen pitäisi yhdistyä koululla verkkoon automaattisesti.

Windows-koneet

Windows-koneen liittäminen langattomaan verkkoon vaatii manuaalista asetusten muuttamista. Löydät tarkemmat ohjeet osoitteesta <https://peda.net/kuopio/lu-kiot/aikuislukio/tvt-ohjeita>

A. YLEISTÄ

Autot	Koulun pihassa pysäköinti on kielletty klo 15 saakka. Autot tulee pysäköidä koulun pihalle siten, että jokainen voi esteettä saapua ja poistua alueelta. Sähkötolppapaikat ovat tarkoitettu vain henkilökunnalle.
Tupakointi	Tupakointi on kielletty koulun alueella.
Kanslia	Kanslia sijaitsee toisessa kerroksessa.
Ilmoitustaulu	Aikuislukion ilmoitustaulut ja sähköiset infotaulut ovat ensimmäisessä ja toisessa kerroksessa. Niitä on syytä seurata viikoittain, sillä esimerkiksi keskusturadion kautta tiedotettaessa saavutetaan kerrallaan vain osa opiskelijoista.
Kirjasto	Kirjasto on toisessa kerroksessa. Samassa kerroksessa sijaitsee myös lukusali, johon tulee joitakin päivä- ja aikakausilehtiä. Lehdet tulee palauttaa lukemisen jälkeen paikalleen. Kielten oppimateriaalia on lainattavissa, kysy lainauksesta kurssin opettajalta.
Terveydenhoito	Terveydenhoitaja 044 718 6559, Terveydenhoitajan vastaanottoajat ovat ilmoitustaululla, vastaanotto on pääterveysasemalla. Käyntiosoite on Tulliportinkatu 15, I-rappu, 4. kerros, huone 481, sisäänkäynti Maaherrankadun puolelta.
Oppimateriaali	Opiskelija hankkii oppimateriaalit (oppimateriaalit maksuttomia 2005 ja sen jälkeen syntyneille). Tiedot käytettävistä oppikirjoista löytyvät opinto-oppaasta ja koulun kotisivulta. Oppikirja tai muu oppimateriaali tulee olla opiskelijalla jo ensimmäisellä oppitunnilla ja se on oltava mukana koko kurssin ajan. Opiskelussa voit käyttää myös oppikirjan digitaalista versiota.
Oma tietokone	Opiskelija hankkii tietokoneen (USB-liitäntä, langalliset kuulokkeet) lukiokursseille ja -opintojaksoille. Oma tietokonetta käytetään myös digitaalisissa ylioppilaskirjoituksissa. Ensimmäisessä ja neljännessä periodissa opiskelun tv-taitojen kurssilla TVTopo on mahdollista tutustua koulumme sähköisiin oppimateriaaleihin ja oppimismalustoihin sekä valmistautua sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin. Opiskelijoiden TVT-ohjaus pidetään ke 25.8., ma 4.10. ja ti 11.1. klo 16 luokassa 501. Ylioppilaskirjoituksissa käytetään Abitti-järjestelmää. Oman tietokoneen testaus Abitti-järjestelmään: syksyllä ke 1.9., ke 8.9., keväällä ke 23.2. ja ke 2.3. klo 16 luokassa 510.

Opintotuki	Koska iltaopiskelu katsotaan sivutoimiseksi opiskeluksi, opiskelijat pääsääntöisesti eivät kuulu valtion opintotuen ja koulumatkatuen piiriin. Muita mahdollisia tukimuotoja voi tiedustella KELA:lta.
Opiskelumaksut	Tutkintoon tähtäävä opiskelu on maksutonta neljän vuoden ajan. Muut (aineopiskelijat) maksavat periodimaksun kultakin periodilta, jolla on kurssi tai kursseja ohjelmassa. Periodimaksu on 25 euroa.
	Aineopiskelijan periodimaksu (25 euroa / jakso) maksetaan Kuopion kaupungin tilille (ohje 1.1.2021-):
	Kuopion kaupunki IBAN: FI25 8000 1400 7700 39 BIC: DABAFIHH
	Viestikenttään kirjoitetaan tiliöintinumero ja kyseinen periodi:
	3351 5405 900 9888 - 5301/periodi 1
	Ilmoittautuminen on sitova. Esitä tosite kurssin aikana opettajalle, joka tarkastaa maksusuorituksen.

B. OPETUSJÄRJESTELYT

Koko tutkinto	Lukio vastaa päivälukiota ja perusaste vastaa peruskoulun luokkia 7–9. Päätötodistuksen saadakseen tulee suorittaa tuntijaossa määritellyt pakolliset opinnot ja syventäviä sen verran, että vähimmäiskurssimäärä (44) tai -opintojaksot (88) täyttyy. Koko tutkinnon (sisältää yo-kirjoitukset) suorittaminen kolmessa vuodessa edellyttää keskimäärin 3 kurssin / opintojakson suorittamista periodissa. Opiskeluaikaa on mahdollista lyhentää tai pidentää.
Aineopiskelu	Opiskelija voi osallistua vain yhden tai useamman aineen opiskeluun. Opiskelun päätyttyä kirjoitetaan pyynnöstä todistus suorituksista.
Korottaminen	Arvosanojen korottaja suorittaa korotusaineissa koulun vaatimat (sivu 28) kurssit / opintojaksot. Annettavan todistuksen arvosana määritellään näiden opintojen perusteella.
Lukio-opintojen huomioiminen	Aiemmat lukio-opinnot voi lukea hyväksi. Hyväksi lukeminen on kirjallisesti sovittava opinto-ohjaajan, rehtorin tai apulaisrehtorin kanssa opintojen alkaessa.
Amm.opintojen huomioiminen	Suoritetusta ammatillisesta tutkinnosta voidaan lukea hyväksi lukiotutkinnon valinnainen osuus, jolloin siis riittää suorittaa pakolliset opinnot. Pakollisia kursseja on 33 (66 op) tai 37 (74 op) matematiikan tason (lyhyt/pitkä) valinnasta riippuen. Lisäksi joitakin alkupään pakollisia opintoja voidaan <u>hakemuksesta</u> lukea hyväksi, tällöin on otettava

yhteys opinto-ohjaajaan tai rehtoriin. Näitä hyväksilukemisperiaatteita voidaan soveltaa parasta aikaa ammatillista tutkintoa suorittaviin.

Lukuvuosi	<p><u>Lukuvuosi</u> alkaa syyskuun alussa ja päättyy toukokuun lopussa. Opetusta on maanantaista torstaihin, lisäksi joinakin perjantai-iltoina on mahdollisesti kokeita. Oppitunnit ovat pääsääntöisesti välillä 16.50–20.10, rajoitetusti opintoja myös klo 15.00–16.30 (iltapäiväopetus). <u>Kesälukio</u>: Kesä- ja elokuussa koulussa toimii kesälukio. Ohjelmassa on lähinnä kielten ja matematiikan lukiokursseja ja -opintopaketteja. Oppitunnit ovat välillä 9.30–19.35.</p>
Periodi	<p>Varsinainen lukuvuosi on jaettu kuuteen ja kesäkausi kahteen osaan eli periodiin. Kullakin periodilla opiskelija keskittyy vain tiettyihin opintoihin. Kesäperiodit ja lukuvuoden 3. periodi ovat ajallisesti muita lyhyemmät ja niillä kunkin kurssin tai opintopaketin oppitunnit pidetään joka päivä, kun taas muilla periodeilla oppitunnit pidetään kahtena päivänä viikossa.</p>
Kurssi /opintopaketti	<p>Kullakin periodilla opiskeltu aine käsittää yhden kurssin tai opintopaketin. Kurssin ja opintopaketti laajuus on yleensä kaksi opintopistettä. - Kurssilla / opintopaketilla on kymmenen opetuskertaa, yleensä koe ja palautustilaisuus. Kurssilla / opintopaketilla on oppitunteja kahtena iltana viikossa; maanantaisin ja keskiviikkoisin opiskellaan tietyt kurssit – tiistaisin ja torstaisin toiset kurssit opintotarjottimen mukaan. Kolmannella periodilla opiskellaan samoja kursseja / opintopaketteja joka ilta (ma-to). Kurssit ja opintopaketit on numeroitu ja suositeltu suoritusjärjestys on selvitetty sivulla 17. Kurssien sisältöjä voi tarkastella kurssiselosteista https://peda.net/kuopio/lukiot/aikuislukio/opinto-opas/kurssi-selosteet tai opinto-oppaasta https://peda.net/kuopio/lukiot/aikuislukio/opetussuunnitelmat .</p>
Opintotarjotin	<p>Jokaiselle lukuvuodelle laaditaan ennakolta suunnitelma, josta ilmenee mitkä kurssit / opintopaketit ja milloin ne ovat lukuvuotena suunniteltu pidettäväksi. Opintotarjotinta tarkistetaan lukuvuoden aikana lisäämällä tai poistamalla kursseja ja opintopaketteja. Ehdotukset lisäyksistä tehdään opettajalle, opinto-ohjaajalle tai rehtorille.</p>
Ilmoittautuminen	<p>Ensimmäisen periodin kursseille ja opintopaketeille mennään suoraan ja ilmoittaudutaan opettajalle. Myös Wilman kautta voi ilmoittautua jo ensimmäisen periodin opintoihin. Muiden periodien lukio-opintoihin sen sijaan täytyy ilmoittautua ennakkoon edellisen periodin viimeiseen koepäivään mennessä Wilman kautta.</p>
Tuntijako	<p>Tuntijako määrää, mitä aineita ja kuinka monta kurssia / opintopakettia täytyy suorittaa päättötodistuksen saadakseen. Tuntijaot ovat sivuilla 15–17.</p>
Vähimmäiskurssimäärä	<p>Päättötodistuksen saadakseen on oppilaan suoritettava tuntijaossa määritelty vähimmäisoppimäärä (44 kurssia, 88 opintopistettä).</p>

Kursssikoe	<p>Jokaisen jakson lopussa on neljä koepäivää. Suoritus aika kokeessa on klo 16.50–20.10 (poikkeuksena iltapäiväkurssit ja -opintojaksot). Tarvittaessa kokeessa tulee esittää henkilöllisyystodistus. <i>Opintosuoritus voi perustua kokonaan tai osittain opintojen aikana tehtyihin tuotoksiin ja testeihin.</i> Kurssin tai opintojakson koepäivä koeviikolla voidaan käyttää myös opetukseen.</p> <p>Digitaalisessa kokeessa opiskelija käyttää omaa tietokonetta. (USB-liitäntä, langalliset kuulokkeet ja tarvittaessa langallinen hiiri)</p>
Kokeen palautus	<p>Periodeilla I–V ma/ke-opintojen (paperiset) kokeet palautetaan seuraavan periodin 3. ja ti/to-opintojen kokeet 4. opetusiltana klo 18.20–18.40 (iltapäiväkurssit klo 16.30–16.50). VI-periodin kokeet palautetaan työkauden viimeisenä työpäivänä.</p> <p>Digitaalisesta kokeesta saatu palaute tulee opiskelijan sähköpostiin.</p>
Uusintakoe	<p>Jokaisen periodin osalta järjestetään uusintakoe. Uusintakokeessa saa yhden kerran yrittää korottaa hylättyä kurssin tai opintojakson arvosanaa. Lisäksi uusintakokeessa voi yhden kerran yrittää suorittaa kurssin tai opintojakson, jonka loppukokeeseen opiskelija ei ole pätevistä, opettajan hyväksymästä syystä päässyt osallistumaan. Uusintakokeeseen on ilmoitettava kirjallisesti kurssin / opintojakson opettajalle tai aikuislukion kansliaan viimeistään koepäiväviikon tiistaina. Myös sähköpostitse voi ilmoittautua opettajalle. Uusintakoe tulee suorittaa kyseisen periodin uusintakokeessa. Uusintakokeeseen ilmoittautuneen ja siitä poissa olleen korotuskerta menee, jos hän ei ennen koetilaisuutta peru ilmoittautumistaan. Uusintakokeessa tulee esittää henkilöllisyystodistus elleivät valvovat opettajat tunnista opiskelijaa.</p>
Tukiopetus	<p>Opiskelijalla on mahdollisuus saada tukiopetusta. Sovi asiasta kurssin opettajan kanssa.</p>
Kertauskurssit	<p>Johdantokursseilla (0–kurssit) kerrataan peruskoulun keskeisiä sisältöjä ennen varsinaisia lukiokursseja. Abi–kurssit on tarkoitettu ylioppilaskokkeisiin valmistautuville. Kertauskurssien sijainti periodeissa:</p> <p style="padding-left: 40px;">A–englanti: ENA0 (1) AbiE (4) B–ruotsi: RUB0 (1) AbiR (4) Lyhyt matematiikka: MAB0 (2 ja 4) AbiN (4) MAB17 (6) MAA19 (4) Pitkä matematiikka: MAB0 (2 ja 4) MAA19 (4)</p>
Opintojen ohjaus	<p>Opintojen ohjausta antavat jokainen opettaja oman aineensa osalta, opinto-ohjaaja ja rehtori. Opinto-ohjaajana toimii Tiina Kaljunen. Opinto-ohjaaja pitää ohjaukseen liittyvistä aiheista luentoja ja on tavattavissa myöhemmin ilmoitettavina (hissin vieressä oleva ilmoitustaulu) vastaanottoaikoina. Opinto-ohjaajan puoleen tulee kääntyä kaikissa opinto-ohjelmiin liittyvissä asioissa. Opinto-ohjaajan vastaanotto (yleensä ma-t16.00–16.45) on aikuislukio kansliassa (2. krs). Etälukiolaisten ohjaajana toimii lisäksi Martti Keinänen ja iltapäiväkympin ohjaajana Riina Pirskanen.</p>

Ryhmänohjaus	Tuija Kauhanen on ryhmänohjaaja lukion 19A-, Senja Kaasinen 19B-, Minna Hultunen 20A-, Riina Pirskanen 20B-, Heli Könönen 21A- ja Minna Hämäläinen 21B-ryhmälle. Voit ottaa yhteyttä ryhmänohjaajiin, vastaavasti ryhmänohjaajat voivat olla yhteydessä opiskelijoihin opintoja koskevissa asioissa.
Erityisopettaja	Erityisopettaja suorittaa opiskelijoiden lukitesteuksia. Opiskelija voi ottaa suoraan yhteyttä erityisopettajaan.
Ammatinvalinta	Ammatinvalinnanohjauksesta vastaa Tiina Kaljunen. Hän hoitaa koulun puolesta yhteishaut ja häneen tulee ottaa yhteys kaikissa jatko-opintoihin liittyvissä asioissa.
Yhteenvedo kurssiarvosanoista	Yhteenvedon kurssiarvosanoista voi tarkistaa Wilman (s. 6) kautta. Virallisen todistuksen suorituksista saa pyydettäessä kansliasta.
Poissaolot	Poissaolomaksimi kursseilla on 3 opetuskertaa/kurssi tai opintojakso.
Eroaminen	Kun päätät opintosi, ilmoita siitä kansliaan. Eronneelle kirjoitetaan pyynnöstä erotodistus.

TUNTIJAOT

1. LUKIOASTEEN TUNTIJAKO (vuoden 2016 opetussuunnitelma)

AINE	Lyhenne	Pakolliset kurssit	Syventävät kurssit	Koulu-koh-taiset
Äidinkieli	ÄI	5	4	2
Suomi toisena kielenä	S2	5	1	
Pitkä englanti tai saksa tai venäjä tai espanja	ENA	6	2	4
	SAA / VEA / EAA	6	2	
Ruotsi	RUB	5	2	4
Matematiikka, yhteinen	MAY	1		
Matematiikka, lyhyt	MAB	5	2	3
Matematiikka, pitkä	MAA	9	3	2
Kemia **	KE	1-2	3-4	1
Fysiikka	FY	1-2	5-6	1
Maantiede	GE	1-2	2-3	1
Biologia	BI	1-2	3-4	1
Historia	HI	2	4	1
Uskonto, elämäntutkimus	U, ET	1	5	1
Yhteiskuntaoppi	YH	2	2	1
Lyhyt kieli	*		8	1
Psykologia	PS		5	1
Filosofia	FI	1	3	1
Kuvataide	KU		2	2
Musiikki	MU		2	2
Terveystieto	TE		3	1
Liikunta	LI		1	4
Teemaopinnot	TO		1	
Tietotekniikka	TITE			3
Opinto-ohjaus	OP			3

VÄHIMMÄISKURSSIMÄÄRÄ ON 44 (88 opintopistettä).
1 kurssi = 2 opintopistettä
Aikuislukio-opintojen laajuus on 88 opintopistettä.
(*) lyhyet kielet: espanja (ES), italia (IT), ranska (RA), saksa (SA) ja venäjä (VE)
(**) luonnontieteellisistä oppiaineista (KE, FY, BI, GE) vähintään 5 kurssia

Matematiikan oppimäärän vaihtaminen

Matematiikan oppimäärää vaihdettaessa pitkästä lyhyeen suositellaan hyväksi lukemisessa seuraavia vastaavuuksia: MAA2 →MAB2, MAA3 →MAB3, MAA6 →MAB7, MAA8 →MAB4 ja MAA10 →MAB5.

KUOPION AIKUISLUKION TUNTIJAKO 2021, LUKIOKOULUTUS

OPPIAINE	Lyhenne	Valtakunnalliset Pakolliset op	Valtakunnalliset Valinnaiset op	Koulukohdattaiset Valinnaiset op
Äidinkieli ja kirjallisuus	ÄI	10	2	
Suomi toisena kielenä	S2	10	2	
Pitkä englanti tai saksa tai venäjä tai espanja	ENA	12	4	4
	SAA/VEA/EAA	12	4	
Ruotsi	RUB	5	2	4
B3-kieli	*		12	2
Matematiikka, yhteinen		2		
Matematiikka, lyhyt		10	4	8
Matematiikka, pitkä		18	6	4
Uskonto, elämäkatsomustieto		2	10	2
Historia		4	8	2
Yhteiskuntaoppi		4	4	2
Filosofia		2	6	2
Fysiikka (x)		2 tai 4	10–12	2
Kemia (x)		2 tai 4	6–8	2
Biologia (x)		2 tai 4	6–8	2
Maantiede (x)		2 tai 4	4–6	2
Psykologia			10	2
Terveystieto			6	2
Opinto-ohjaus				6
Kuvataide			4	4
Musiikki			4	4
Liikunta			2	4
Tietotekniikka				8
Teemaopinnot				2
Opintojaksoja vähintään		88 op		

*) Ilyhyet kielet: espanja (ES), italia (IT), ranska (RA), saksa (SA) ja venäjä (VE)

(x) Luonnontieteellisiä opintoja vähintään 10 op.

Matematiikan oppimäärää vaihdetaan pitkästä lyhyeen, suoritettuja opintoja luetaan hyväksi seuraavalla tavalla: MAA2→ MAB2, MAA3→MAB3, MAA6→MAB8, MAA8→MAB5, MAA9→MAB7

2. PERUSASTEEN TUNTIJAKO

AINE ja lyhenne	Pakollisia kursseja	Valinnaisia kursseja
Äidinkieli (äi)	6	4
Suomi II kielenä (s2)	12	2
Englanti (en)	8	2
Ruotsin kieli (ubr)	6	3
Matematiikka (ma)	8	1
Uskonto tai elämäkatsomus-tieto (u/ET)	1	
Historia (hi)	1	2
Yhteiskuntaoppi (yh)	2	1
Fysiikka (fy)	1	2
Kemia (ke)	1	2
Biologia (bi)	1	2
Maantieto (ge)	1	2
Terveystieto (te)	1	
Opinto-ohjaus ja työelämätaidot (oto)	2	
Tietotekniikka (*)		3
Kuvataide (*)		4
Musiikki (*)		4
Liikunta (*)		4
Kotitalous (*)		4
Käsityö (*)		4
Vähimmäiskurssimäärä on 46.		

* : Oppiaineen kurssit suoritetaan lukiossa tai muualla perusopetuksessa.

Lukiokurssit luetaan mukaan myös lukiotutkintoon, mikäli perusasteen jälkeen henkilö jatkaa lukiossa.

SUOSITELTAVA OPINTOJEN SUORITUSJÄRJESTYS (OPS 2016)

Selvin tapa on suorittaa eri aineiden kurssit numerojärjestyksessä. Kuitenkin tästä järjestyksestä voi poiketa, mikä luo mahdollisuuksia rakentaa hyvin monenlaisia ohjelmia. Oheisessa taulukossa on suositusedellytykset kurssille osallistumiseen.

LUKIOASTE

Oppiaine / kurssi	Pakollisia kurseja	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Äidinkieli (ÄI)	5		1	2	3	4			1- 5	1- 5	
Suomi toisena kielenä (S2)	5		1	2	3	4	1- 5				
Ruotsin kieli (RUB1)	5		1	2	3	4	1- 5	1- 5			
Pitkä englanti (ENA) - saksa ja ve- näjä	6		1	2	3	4	5	6	6		
Lyhyt kieli (ES, IT, RA, SA, VE)			1	2	3	4	5				
Matematiikka, yhteinen (MAY)	1										
Pitkä matema- tiikka (MAA)	9		MAY1	2	2	2	2	6	7	8	2
Lyhyt matema- tiikka (MAB)	5			2	2	2	1, 4				
Fysiikka (FY)	1-2			1	1	1	3	5			
Kemia (KE)	1-2		1	2	3	3					
Biologia (BI)	1-2			1	3	3					
Maantiede (GE)	1-2			2	1- 3						
Uskonto (U)	1			1	1	1	1				
Elämäntatso- mustieto (ET)	1										
Filosofia (FI)	1		1	1	1						
Psykologia (PS)			1	1	1	1					
Historia (HI)	2										

Yhteiskunta- oppi (YH)	2										
Terveystieto (TE)		1	1								

C. SUORITUSSÄÄNNÖT

- Opiskelu-aika** molemmilla kouluasteilla on enintään 4 vuotta. Luvan opiskelu-ajan pidentämiseen myöntää rehtori.
- Kurssien / opintojaksojen suoritusjärjestys**
Ohjeellinen suoritusjärjestys on selvitetty [sivulla 18](#).
- Opetukseen osallistuminen**
Opetukseen osallistuminen kuuluu olennaisena osana kurssin / opintojakson suorittamiseen. Kurssiin ja opintojaksoon kuuluvat tehtävät tulee tehdä ohjeiden mukaan, tämä koskee myös etä- ja verkko-opintoja.
- Vapautus opetukseen osallistumisesta**
Erityisestä syystä opettaja voi vapauttaa oppitunneilla käymisestä. Arvosanan saaminen edellyttää kuitenkin loppukokeen suorittamista. Asiasta tulee sopia kurssin / opintojakson alkaessa opettajan kanssa.
- Kurssiarviointi / Opintojakson arviointi**
Pakolliset ja valtakunnalliset syventävät kurssit ja opintojaksot arvostellaan arvosanoin 4–10, arvosana 4 on hylätty. Kertauskurseista ja -opintojaksoista saa suoritusmerkinnän (S). Itsenäisesti suoritetuista opinnoista ei voi saada arvosanaa 4. Jos itsenäinen kurssi / opintojakso hylätään, siitä ei tule mitään arvosanamerkintää eikä sitä lasketa opintosuorituksiksi.
- Loppukokeet**
Kurssin tai opintojakson suorittaminen yleensä edellyttää loppukokeen suorittamista.
- Hylätyn kurssin / opintojakson uusiminen**
Saa kerran yrittää pelkästään tenttimällä uusintakokeessa. Uusintakokeen yhteydessä tapahtuva korotus tulee suorittaa saman tai viimeistään seuraavan periodin uusintakokeessa.
- Hyväksytyin kurssin / opintojakson uusiminen**
Arvosanoja saa korottaa vain osallistumalla kyseiselle kurssille / opintojaksolle uudestaan tai kertauskurssin / -opintojakson yhteydessä. Päätösarvosanaa määrättäessä otetaan huomioon parempi arvosana.
- Puuttuva loppukoe**

Mikäli opiskelija ei ole pätevistä, opettajan hyväksymästä syystä päässyt kurssin / opintojakson kokeeseen, hänellä on kerran oikeus pelkästään tenttimällä suorittaa se (kuten kohta 7). Uusintakokeen yhteydessä tapahtuva korotus tulee suorittaa saman tai viimeistään seuraavan periodin uusintakokeessa.

10. **Siirtyminen päivälukiosta**

a) Jos opiskelija tulee suoraan päivälukiosta, hänen on suoritettava samassa suhteessa kurssia / opintojaksoja aikuislukiossa kuin häneltä puuttuu päivälukion OPS:n mukaisia kurssia / opintojaksoja. Esim. Jos hänellä on 60 kurssia päivälukiosta eli kurseista puuttuu $15/75 \times 100 \% = 20 \%$, pitää hänen suorittaa aikuislukiossa $0,2 \times 44 = 9$ kurssia.

b) Jos opiskelija on ilmoittautunut toisessa lukiossa YO-kirjoituksiin, niin ilmoittautumisen ja kirjoitusten välillä hän ei voi siirtyä aikuislukion opiskelijaksi.

c) Opiskelija ei voi siirtyä aikuislukioon kolmannen opintovuoden kevätlukukaudella.

11. **Vilppi**

Jos opiskelija syyllistyy vilpilliseen menettelyyn tai vilpin yritykseen tai avustaa siinä, hänen **opintosuorituksensa hylätään**. Hän joutuu käymään kyseisen kurssin / opintojakson uudelleen. Samoin menetellään, jos jokin kurssiin / opintojaksoon liittyvä, arvioitava ja arvosanaan vaikuttava suoritus osoittautuu plagiataiksi. Plagioinnilla tarkoitetaan sitä, että toisen henkilön ideoita ja tekstiä esitetään omana tuotoksena alkuperäistä lähdettä ilmoittamatta. Vilppitapaukset käsitellään rehtorin, kyseisen kurssin opettajan ja asianomaisen opiskelijan kesken. Tästä tilanteesta laaditaan muistio, jonka asianomaiset allekirjoittavat. Jos opiskelija on alaikäinen, vilpistä tiedotetaan aina opiskelijan huoltajalle.

D. ARVIOINTI JA TODISTUKSET

1. Kurssin / opintojakson arviointi

Kunkin oppiaineen pakolliset ja syventävät kurssit ja opintojaksot arvioidaan numeroin 4 – 10 (4 on hylätty). Kertauskurssit ja -opintojaksot arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

2. Oppiaineen oppimäärän arviointi (päättöarvosana)

Aineen oppimäärän arvosana määräytyy opiskelijan opiskelemien pakollisten ja syventävien opintojen arvosanojen perusteella. Mainituista opinnoista opiskelijalla saa olla hylättyjä arvosanoja enintään seuraavasti:

LOPS2016:

1–2 kurssia

hylättyjä enintään

0 kurssia

3–5 kurssia

1 kurssi

6–8 kurssia

2 kurssia

9– kurssia

3 kurssia

LOPS2021:

1–5 opintopistettä	hylättyjä enintään	0 opintopistettä
6–11 opintopistettä		2 opintopistettä
12–17 opintopistettä		4 opintopistettä
18– opintopistettä		6 opintopistettä

Oppimäärän arvosana määräytyy em. kurssien / opintojaksojen aritmeettisena keskiarvona. Arvosana annetaan kokonaislukuna, pyöristäminen suoritetaan lähimpään kokonaislukuun ja 0,50 pyöristetään ylöspäin. Näin laskettua arvosanaa voidaan korottaa, mikäli opiskelijan tiedot ja taidot ovat opintojen päättövaiheessa tätä paremmat.

3. Päättötodistus

Opiskelijalle annetaan perusasteen tai lukion päättötodistus, kun kaikki tuntijaon määräämät (ks. tuntijaot) kurssit / opintojaksot on suoritettu. Numeroarvosanoin arvioidaan kaikki pakollisten oppiaineiden oppimäärät sekä valinnaiset vieraat kielet. Opinto-ohjauksesta annetaan suoritusmerkintä. Mikäli opiskelija pyytää, hän on oikeutettu saamaan suoritusmerkinnän liikunnasta ja sellaisista oppiaineista, joissa opiskelijan suorittama oppimäärä käsittää vain yhden kurssin sekä valinnaisista vieraista kielistä, mikäli opiskelijan suorittama oppimäärä niissä käsittää vain kaksi kurssia / opintojaksoa.

Opiskelijalla on mahdollisuus ennen lukion päättötodistuksen antamista yrittää korottaa oppiaineen arvosanaa suullisessa kuulustelussa.

Päättötodistuksen ottavien on käytävä tarkistamassa kurssit / opintojaksot rehtorin luona hyvissä ajoin. Ylioppilastutkintolautakunnalle ilmoitetaan 4.11. / 4.5. tiedot niistä opiskelijoista, jotka eivät saa päättötodistusta syksyllä / keväällä. **Päättötodistukseen vaadittavat kurssit / opintojaksot on suoritettava syksyllä 4.11. ja keväällä 4.5. mennessä.**

4. Todistus yksittäisten aineiden suorittamisesta

Yksittäisten aineiden opiskelijalle (myös korottaja) annetaan pyydettyä todistus kyseisten aineiden oppimäärien tai kurssien suorittamisesta.

Arvioinnin uusiminen ja oikaisu

Opiskelijalla on oikeus pyytää arvioinnin uusimista kurssista ja päättöarvosanasta. Uusimista on pyydetty kahden kuukauden kuluessa tiedon saamisesta. Uudesta arvioinnista päättävät koulun rehtori ja opiskelijan opettajat yhdessä.

Jos uusi arviointi tai ratkaisu, jolla pyyntö on hylätty, on ilmeisen virheellinen, aluehallintovirasto voi opiskelijan pyynnöstä velvoittaa opettajan toimittamaan uuden arvioinnin tai määrätä päätöksen muutettavaksi taikka määrätä, mikä arvosana opiskelijalle on annettava. Jos opiskelijalla on kysyttävää arvioinnista, tulee hänen ottaa yhteys opettajaan.

E. YLIOPPILASKIRJOITUS

Ylioppilaskirjoitukset järjestetään vuosittain keväällä ja syksyllä. Ilmoittautuminen kevään kirjoituksiin on tehtävä viimeistään 23.11. ja syksyn kirjoituksiin 5.6.

Syksyn 2021 yo-kirjoitusten info on to 2.9.2021 klo 16.00 luokassa 501. Ylioppilaskirjoituksista pidetään **perusinfo ke 27.10.2021 klo 20.15** luokassa 501, missä käydään läpi säännöstö ja jaetaan materiaali. Lisäksi pidetään **kevään kirjoitusten info ke 26.1.2022 klo 20.15** luokassa 501 ja **syksyn kirjoitusten info ti 10.5.2022 klo 20.15** luokassa 109. Näissä käydään läpi kirjoituspäivät ja -paikat, paperit, kirjoitusvälineet ja jaetaan materiaali. Yo-kirjoituksiin osallistuville infot ovat pakollisia.

Rajallisten kirjoitustilojen vuoksi Kuopion aikuislukio ottaa ylioppilaskirjoituksiin vain omia opiskelijoita.

Yleistietoa ylioppilastutkinnosta saa osoitteesta <http://www.ylioppilastutkinto.fi>.

1. Ylioppilastutkinnon rakenne

Yo-tutkinnon rakenne (syksyllä 2021 tai aikaisemmin yo-kirjoitukset aloittaneille)

Ylioppilastutkintoon kuuluu vähintään 4 koetta seuraavasti.

Äidinkielen ja kirjallisuuden koe on kaikille pakollinen ja kolme muuta valitaan ryhmästä: toinen kotimainen kieli, yksi vieras kieli, matematiikka ja yksi reaaliaineiden koe. Lisäksi kokelas voi osallistua ylimääräisiin kokeisiin.

Yo-tutkinnon rakenne kevästä 2022 alkaen

Tutkinnon rakenne muuttuu siten, että kokelaan on suoritettava **viisi koetta**, joihin sisältyy äidinkielessä ja kirjallisuudessa järjestettävä koe sekä kokelaan valinnan mukaan vähintään kolme koetta ryhmästä, johon kuuluvat matematiikan, toisen kotimaisen kielen, vieraan kielen ja reaaliaineen koe. Kokelas päättää itse, minkä viidennen kokeen suorittaa, esimerkiksi toisen reaaliaineen kokeen tai vieraan kielen. Uuden lain mukaiset muutokset koskevat kokelaita, jotka aloittavat tutkinnon suorittamisen keväen 2022 tutkintokerralla tai sen jälkeen. Tutkinnon suorittamisen jo aloittaneet tai viimeistään syksyllä 2021 aloittavat kokelaat suorittavat tutkinnon vielä nykyisen lainsäädännön mukaisesti.

Matematiikassa, toisessa kotimaisessa ja vieraissa kielissä järjestetään vaativuudeltaan kahden eri tason mukaiset kokeet. Kokelas saa lukio-opinnoistaan huolimatta valita, kumman tason hän valitsee. **Kokelaan on suoritettava kuitenkin vaativampi koe vähintään yhdessä näissä pakollisissa aineissa.** Kielissä ja matematiikassa pitkään oppimäärään perustuva koe on mainittu vaativampi koe.

Matematiikan koe on kaksiosainen. Kokeen alkuosassa laskinohjelmien käyttö on rajoitettu.

Äidinkielen ja kirjallisuuden koe

Äidinkielen koe on kaksiosainen: lukutaidon koe ja kirjoitustaidon koe.

Lukutaidon kokeessa arvioidaan kokelaan kriittistä ja kulttuurista lukutaitoa. Kokeen ensimmäinen osa keskittyy asia- ja mediatekstien ja toinen osa kaunokirjallisuuden analysointiin ja tulkintaan.

Kirjoitustaidon kokeessa arvioidaan kokelaan kirjallista ilmaisukykyä sekä taitoa kielentää ajatuksia ja hallita asiakokonaisuuksia. Kokeessa on laajahko teema ja 5–7 siihen liittyvää aiheita. Kokelas valitsee aiheista yhden ja kirjoittaa tekstin teemaan liittyviä aineistoja hyödyntäen.

Suomi toisena kielenä -koe

Kokeessa on yhtenäinen teema ja aihepiiriin liittyviä tehtäviä. Kirjoitettujen, kuvallisten ja graafisten tekstiaineistojen lisäksi voidaan käyttää myös audiovisuaalisia tekstejä. Kokeessa on kuuntelu-, lukutaito- ja kirjalliseen viestintään liittyviä tehtäviä.

Kokelas voi suorittaa äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärään perustuvana kokeena, jos hänen äidinkielensä ei ole suomi ja hän on opiskellut suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaiset opinnot, jotka ovat kokeeseen osallistumisen edellytyksenä lukiokoulutuksen oppimäärää suorittavalle. (L 502/2019, 11 §).

Reaaliaineiden koe

Reaaliaineiden kokeessa vastataan kokelaan valinnan mukaan pelkästään yhden aineen kysymyksiin. Reaaliaineiden kokeita voi suorittaa useita (vain yksi voidaan katsoa pakolliseksi). Keväällä ja syksyllä järjestetään kaksi reaalikokeen kirjoitustilaisuutta. Eri kokeet jakaantuvat eri päiville seuraavasti:

Toinen koepäivä: psykologia, filosofia, historia, fysiikka ja biologia

Toinen koepäivä: ev.lut.uskonto, ort.uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede ja terveystieto

Aine	Tehtävien määrä	Vastausten enimmäismäärä
evangelisluterilainen uskonto	9	5
ortodoksinen uskonto	9	5
elämäkatsomustieto	9	5
psykologia	9	5
filosofia	9	5
historia	9	5
yhteiskuntaoppi	9	5
biologia	11	7
fysiikka	11	7
kemia	11	7
maantiede	9	5
terveystieto	9	5

2. Ylioppilastutkinnon suoritus aika

Yo-tutkinto tulee suorittaa enintään kolmien peräkkäisten (kevät/syksy/kevät/syksy...) kirjoitusten yhteydessä. Tutkinnon suorittamista aloitettaessa täytyy huomioida se, että jo tehdyt suoritukset (tutkintoa ajatellen) mitätöityvät, mikäli suoritus aika ylittyy.

3. Osallistumisoikeus ylioppilastutkintoon

A. Lukion päättötodistukseen tähtäävä:

Kokeen osallistumisehtona on se, että henkilö on opiskellut kyseisen aineen pakolliset kurssit /opintojaksot (ks suoritussäännöt) ennen kirjalliseen kokeeseen osallistumista. Reaaliaineiden kokeen osallistumisehtona on kyseisen aineen pakollisten kurssien /opintojaksojen opiskelu -

ja vähintään kaksi kurssia / opintojaksoa aineessa, jossa ei ole pakollisia kursseja / opintojaksoja (Lyhyen kielen kokeeseen osallistumisedellytyksenä on vähintään 3 kurssin / opintojakson opiskelu tässä kielessä). Yo-tutkintotodistuksen saamisen ehto: lukion päättötodistus, **päättötodistukseen vaadittavat kurssit / opintojaksot on suoritettava syksyllä 4.11. ja keväällä 4.5. mennessä.**

B. Suomalaisen lukion oppimäärän suorittanut:

Yo-tutkintoon ja siihen kuuluviin kokeisiin saa osallistua henkilö, joka on suorittanut lukion koko oppimäärän.

C. Ammatillisen tutkinnon suorittanut:

Vähintään 2,5-vuotisen ammatillisen tutkinnon suorittaneella on suoritusoikeus ilman lukiosuorituksia (parasta aikaa mainittuja opintoja suorittava voi osallistua tutkintoon jo opiskeluaikanaan, kuitenkin aikaisintaan suoritettuaan vähintään 90 osaamispisteen opinnot).

Jos kokelas **on suorittanut 2-vuotisen ammatillisen tutkinnon tai opiskellut kaksi vuotta ammatillisia opintoja**, häneltä vaaditaan, että hän on opiskellut vähintään kaksi pakollista kurssia / opintojaksoa niissä oppiaineissa, joiden kokeisiin hän osallistuu. Jos oppiaineessa ei ole kahta pakollista kurssia / opintojaksoa, edellytetään vähintään kahden lukiokurssin / -opintojakson opiskelua kyseessä olevassa oppiaineessa.

4. Digitaalinen ylioppilaskoe

Opiskelijat käyttävät kokeessa omia tietokoneita (USB-liitäntä, langalliset kuulokkeet, langallista hiirtä voi käyttää). Ylioppilaskirjoitukset ovat kokonaan digitaaliset. Ensimmäisessä ja neljännessä periodissassa opiskelun tv-taitojen kurssilla TVTopo on mahdollista tutustua koulumme sähköisiin oppimateriaaleihin ja oppimisalustoihin sekä valmistautua digitaalisiin ylioppilaskirjoituksiin.

Seuraa ohjeita: <https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/ylioppilastutkinto/digabi>

Oma tietokoneen testaus Abitti-järjestelmään: syksyllä ke 1.9., ke 8.9., keväällä ke 23.2. ja ke 2.3. klo 16 luokassa 510.

5. Koesuoritusta heikentävän syyn ottaminen huomioon ylioppilaskirjoituksissa

Koesuoritusta heikentävinä syinä otetaan huomioon sairaus tai vamma, erityisen vaikea elämäntilanne, lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus (LUKI-häiriö) tai vieraskielisen kokeilaan opetuskielen puutteellinen hallinta. Hakemus tehdään viimeistään silloin, kun kokelas ilmoittautuu tutkintoon ensimmäisen kerran.

Ennen kuin kokelas ryhtyy hakemaan lautakunnalta erityisjärjestelyjä ja hankkimaan tarvittavia liitteitä, hänen on syytä keskustella tarvittavista erityisjärjestelyistä sekä niiden toteuttamisesta lukion rehtorin kanssa. Hakemus on toimitettava lautakuntaan viimeistään kevään tutkinnon osalta 30. marraskuuta ja syksyn tutkinnon osalta 30. huhtikuuta.

Koesuoritusta heikentävä syy otetaan huomioon pääsääntöisesti erityisjärjestelyillä. Saira-
raus tai vamma, lukihäiriö tai vaikea elämäntilanne voidaan ottaa arvostelussa huomioon vain, jos ko-
kelas on saamassa kokeesta hylätyn arvosanan.

Koetilanteen mahdolliset erityisjärjestelyt

lisäaika kokeeseen

erillinen pienryhmätila (voi olla sermillä erotettu muusta koetilasta)

lepäämiseen tarkoitettu tila

oikeus suurentaa kirjasinkokoa tai käyttää suurempaa näyttöä

näkövammaisen apuvälineillä suoritettava koe

ääniaineistoiltaan rajoitettu koe

avustajan käyttö

Kokelaan tai alle 18-vuotiaan kokelaan huoltajan hakemus

Mikäli hakemuksessa haetaan erityisjärjestelyitä

Henkilökohtainen opintosuunnitelma tai ne
suunnitelman osat, joihin on kirjattu tukitoimet
koetilanteessa

TAI

muu selvitys haettavista tukitoimista

Lukion lausunto haettavien erityisjärjestelyiden
tarpeesta ja toimivuudesta

Lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus

Lausunto, jossa

- NMI-testitulokset
- Seulontatestitulokset
- Opettajien lausunnot kokelaan työskentelystä oppiaineissa

Sairaus ja vamma

Lääkärinlausunto

- Kuulovamma: Äänes- ja puheaudiogrammi

Muut asiaan vaikuttavat
lausunnot

Erytisen vaikea elämäntilanne

Erytisen vaikeaa
elämäntilannetta
koskeva lausunto

Mahdollinen
lääketieteellistä
diagnoosia koskeva
lausunto

Vieraskielisyys

Lausunto, jossa

- Kahden opettajan arvio kokelaan vieraskielisyyden vaikutuksesta opintomenestykseen

Äkillinen sairastuminen tai ennakoimaton elämäntilanne

Jos äkillinen tai ennakoimaton tilanne vaikuttaa ylioppilastutkinnon suorittamiseen, tulee kokelaan välittömästi ottaa yhteyttä lukion rehtoriin. Jos kokelaalla on hajautuskertoja tai uusimiskertoja jäljellä, arvioidaan, onko kokelaan edun mukaista hakea ilmoittautumisen mitätöintiä esimerkiksi lääkärinlausunnon perusteella vai suorittaa koe erityisjärjestelyitä hyödyntäen.

Muutos ilmoittautumistietoihin: Ylioppilastutkintolautakunta voi hakemuksesta erityisen painavasta syystä hyväksyä muutoksen ilmoittautumiseen sisältyviin tietoihin, jos ilmoittautumisessa on todistettavasti tapahtunut virhe. (L 672/2005, 5 §) Hakemukseen on liitettävä kokeilaan ilmoittautumislomake tai siitä otettu kopio sekä rehtorin lausunto asiasta.

Ilmoittautumisen mitätöinti: Ylioppilastutkintolautakunta voi hakemuksesta erityisen painavan syyn vuoksi mitätöidä tutkintoon kuuluvaan kokeeseen tai erilliseen kokeeseen tehdyn sitovan ilmoittautumisen. (L 672/2005, 5 §) Painaviksi syiksi lautakunta on katsonut esimerkiksi sairauden, ulkomailla tapahtuvan opiskelun tai työskentelyn sekä varusmiespalveluksesta aiheutuvan erityisen esteen. **Ilmoittautumisen mitätöinti ei pidennä tutkinnon suorittamiselle säädettyä aikaa. Ylioppilastutkinto tulee suorittaa enintään kolmena peräkkäisenä tutkintokertana.**

Hakemukset tehdään sähköisinä yhdessä apulaisrehtorin ja/tai erityisopettajan kanssa.

F. KAKSOISTUTKINTOLAISTEN OPISKELU KUOPION AIKUISLUKIOSSA

Kaksoistutkinnolla tarkoitetaan ammatillisen perustutkinnon ja ylioppilastutkinnon suorittamista samanaikaisesti. Kaksoistutkinnossa opiskellaan ammatillinen tutkinto sekä viittä lukioainetta, joissa osallistutaan ylioppilaskirjoituksiin (esim. äidinkieli (pakollinen), englanti, matematiikka, ruotsi ja jokin reaaliaine). Opiskelija opiskelee aikuislukiossa kirjoitettavien aineiden pakolliset ja syventävät opinnot ja osallistuu muiden lukiolaisten tavoin ylioppilaskirjoituksiin. Hyväksytystä suorituksesta saa ylioppilastutkintotodistuksen.

Lukio-opinnot suunnitellaan jokaisen opiskelijan kohdalla yksilöllisesti opintojen alkaessa. Lukiossa suoritetuista opinnoista tunnustetaan osaamista ammatillisiin yhteisiin opintoihin ja valinnaisiin tutkinnon osiin. Kaksoistutkintoa suorittavan opiskelijan pääkoulu on ammatillinen oppilaitos. Ammatillisen tutkinnon ja ylioppilastutkinnon suorittamiseen varataan aikaa 3-4 vuotta.

Kaksoistutkintolaisten ohjausilta järjestetään ke 25.8.2021 klo 16–18 luokassa 109.

G. ETÄLUKIO-TOIMINTA JA VERKKOKURSSIT

Etälukio-opintojen ohjaus

Etälukion ohjaajana toimii Martti Keinänen (puh. 044–718 1747, martti.keinanen@opedu.kuopio.fi).

Yleistä

Etäopiskeluun laaditaan etälukio-ohjelma, joka sovitetaan koulun normaaliin periodijärjestelmään. Etäopiskelussakin keskitytään yhdessä tiettyihin kursseihin ja opintojaksoihin. Etälukio-ohjelmaan sijoitetaan lukion **pakolliset kurssit / opintojaksot**. Siitä ilmenee myös verkko-opetuksen, opettajien ohjausaikojen ja kokeiden ajankohdat. **Etälukion kursseille ilmoitetaan Wilman kautta sähköisesti periodin ilmoittautumisaikana.** Lukion valinnaisten

opintojen etäopiskelu ohjataan yksilöohjauksena. Etäopiskeluna valinnaisten opintojen suoritustavan on ilmoitettava suoraan opettajalle.

Opiskelu etälukiokursseilla / -opintojaksoilla

Opiskelu tapahtuu pääosin poissa oppilaitoksesta, kuitenkin tarkkaan ohjattuna opettajien **ohjauksaikoja** ja verkkomateriaalia käyttäen. Oleellinen osa ohjauksista ovat määräajoin toistuvat **opetukset**, jolloin kokoonnutaan opettajan johdolla luokassa tai verkossa. Opetustuokioissa käydään läpi keskeisiä asioita, joten kannattaa osallistua aktiivisesti niihin. Opettaja lähettää ennen kurssia / opintojaksoa ohjeet Wilmassa. **Jos et pääse ensimmäiseen opetukseen, ota yhteyttä opettajaan viimeistään seuraavalla ohjauksella. Etälukio-opinnoille on laadittu aikataulu, opiskelijan tulee palauttaa tehtävät aikataulun mukaisesti. Mikäli opiskelija ei ole palauttanut ajallaan etäkurssin tehtäviä, ei hän voi osallistua kokeeseen tai saada opintosuoritusta.**

Oman koulun omatahtiset verkkokurssit / verkko-opintojaksot 2021–2022

Verkkokurssit / verkko-opintojaksot ovat tarkoitettu pääasiassa Kuopion aikuislukion omille opiskelijoille ja ammatillisten yhteistyöoppilaitosten opiskelijoille. Mikäli haluat osallistua aikuislukion tarjoamiin verkko-opintoihin, ilmoittaudu suoraan opettajalle henkilökohtaisesti tai sähköpostilla. **Kuopion kaupungin päivälukioiden opiskelijat voivat ilmoittautua opinto-ohjaajansa kautta.**

Kuopion aikuislukion omatahtiset verkkokurssit / -opintojaksot lukuvuonna 2021–2022:

Oppiaine	Opettaja	Verkkokurssit
historia, yhteiskuntaoppi	Tuija Kauhanen	HI1-HI6, YH1-YH3
äidinkieli	Minna Hultunen	ÄI1-ÄI5, ÄI8, ÄI9
saksa, ruotsi	Tiina Kaljunen	SA1-SA7, Abis, SAA1-SAA7, RUB1-RUB5
englanti	Timo-Jaakko Kukkonen	ENA1-ENA6
filosofia, fysiikka	Martti Keinänen	FI1-FI4, FY1-FY7
biologia	Senja Kaasinen	BI1-BI2, GE1
pitkä matematiikka	Mika Leikas	MAY1, MAA2-MAA10
lyhyt matematiikka	Esa Pulkka	MAB2-MAB6

Isoverstas

Kuopion aikuislukio kuuluu Isoverstas –verkostoon <https://www.isoverstas.fi/>. Koulumme opiskelijat voivat suorittaa yksittäisiä kursseja / opintojaksoja Isoverstaassa tietoverkon kautta, mikäli opintoja ei ole omassa koulussa tarjolla.

Opiskelijoille ohjeita Isoverstaan Moodle-oppimisympäristön käyttöön

Kirjaudu ☰ ☒

Käyttäjätunnus /
Sähköpostiosoite

Salasana

Muista käyttäjänimi

Kirjaudu

[Unohditko salasanasasi?](#)

1. Kirjaudu Moodleen osoitteessa <https://moodle.snellmanedu.fi/> Käyttäjätunnus on muotoa ”**etunimi.sukunimi**”, niin että ä, ö ja å -kirjaimet ovat a, o ja a, esim. paivi.miettinen. Salasan määrittelee oppilaitos. Salasana on vaihdettava ensimmäisen kirjautumisen yhteydessä. Aloitussalasana: **Aikuis2021**. Ensimmäisen kirjautumisen yhteydessä hyväksy käyttöoikeudet. Huomaa, että käyttäjätunnuksesi ja salasanasasi ovat samat kaikilla Isoverstaan Moodle-kursseilla.
2. Päivitetty opiskelijan ohje Moodlen käyttöön löytyy osoitteesta: https://bit.ly/opiskelijan_moodle-ohje

H. ARVOSANOJEN KOROTTAMINEN JA TÄYDENTÄMINEN

Voit korottaa päättötodistuksen arvosanoja valintasi mukaan. Saadaksesi todistuksen korotuksitasi Sinun on suoritettava kyseisessä aineissa seuraavassa olevassa taulukossa olevat kurssit tai vastaavat opintojaksot. Peruskoulun arvosanoja voi korottaa myös lukion ykköskursseilla (taulukossa isolla). Arvosana määräytyy aikuislukioon tehtyjen kurssien kurssiarvosanoista eli aiempia kurssiarvosanoja ei huomioida. Jos teet peruskoulun arvosanojen korotuksen lukiokursseilla, se otetaan huomioon arvioinnissa.

1. PERUSKOULU

AINE ja LYHENNE	VAADITTAVAT KURSSIT
Äidinkieli, äi	kaksi peruskoulun kurssia
Englanti, ena	ena7 ja ena8
Ruotsi, rub	rub5 ja rub6
Matematiikka, ma	ma7 ja ma8
Historia hi	hi1 TAI HI1
Yhteiskuntaoppi yh	yh1 TAI YH1
Maantieto, ge	yksi kurssi TAI GE1
Biologia, bi	yksi kurssi TAI BI1
Fysiikka, fy	yksi kurssi TAI FY1
Kemia, ke	yksi kurssi TAI KE1
Uskonto tai elämänkatsomustieto, ue (uo. et)	ue1 TAI UE1
Terveystieto te	te1 TAI TE1

2. LUKIO

AINE	VAADITTAVAT KURSSIT / OPINTOJAKSOT
------	------------------------------------

Äidinkieli, ÄI	ÄI3 ja ÄI4
Pitkä englantia, ENA (*)	ENA3 tai ENA4 sekä ENA6
Ruotsi, RUB1	RUB3 tai RUB4 sekä RUB5
Lyhyt matematiikka, MAB	MAB4 sekä yksi kurseista MAB2, MAB3 tai MAB6
Pitkä matematiikka, MAA	3 kurssia siten, että yksi on kurssi MAY1 tai MAA2 tai MAA10, yksi on kurssi MAA4 tai MAA5 ja yksi väliltä MAA6-MAA9
Historia, HI	HI1 tai HI2
Yhteiskuntaoppi, YH	YH1 tai YH2
Maantiede, GE	GE1 tai GE2
Biologia, BI	BI1 tai BI2
Fysiikka, FY	FY1
Kemia, KE	KE1
Uskonto, UE	UE1
Lyhyt saksa, SA (*)	SA5 ja SA6
Filosofia, FI	FI1
Terveystieto TE	TE1

* : sovelletaan myös muihin saman tason kieliin

Reaaliaineet

Reaaliaineissa on edellisen taulukon vaatimuksissa huomioitu aineen pakollinen oppimäärä.

Jos opiskelijan omaan oppimäärään sisältyy syventäviä kurseja / opintojaksoja: Korottajan on opiskeltava vähintään 50 % oppimääränsä kurseista / opintojaksoista.

Opintojen täydentäminen

Voit täydentää oppiaineiden aiemmin suorittamiasi oppimääriä. Esimerkiksi pakollisten kursien oppimäärän voit täydentää laajemmaksi opiskelemalla oppiaineen valtakunnalliset syventävät kurssit / opintojaksot. Aikaisemmat oppiaineen kurssisuoritukset ja niiden arvosanat otetaan huomioon. Halutessasi voit yrittää korottaa aikaisempien kurssien arvosanoja käymällä kurseja uudelleen.

I. YKSILÖOHJAUS

Yksilöohjauksessa opiskelija suorittaa kurssin tai opintojakson osallistumatta normaaliin opetukseen. Kurssin tai opintojakson suorittamiseen kuuluu tehtäviä ja yleensä loppukoe. Yksilöohjauksessa voi olla lähitapaamisia, mutta se on pääasiassa etäopiskeluun perustuva. Pääasiallisena opiskelu- ja ohjausvälineenä on tietoverkko oppimateriaaleineen. Halutessaan yksilöohjaukseen opiskelijan tulee ottaa yhteyttä oppiaineen ohjaavaan opettajaan. Jos neuvottelussa todetaan tämä suoritustapana perustelluksi ja järkeväksi, sovitaan yhdessä ohjausmuodosta ja -materiaalista sekä aikataulusta (kokeet koulun koepäiviin).

Lukiokurssien yksilöohjaus

a) **Yksilöohjauksen kurssit ja opintojaksot ovat tarkoitettu pääasiassa Kuopion aikuislukion omille opiskelijoille ja ammatillisten yhteistyöoppilaitosten opiskelijoille.** Ensisijaisesti opinnot tulee suorittaa koulun ilta- ja etäopetuksessa. **Yksilöohjaus tulee kysymykseen, jos opiskelija ei pysty suorittamaan kurssia tai opintojaksoa ongelmitta** (opintojenpäällekkäisyys, määräajan umpeutuminen, sairaus, kesken työkautta aloittaminen,..) normaalin opintotarjottimen puitteissa.

b) **Ainoastaan yksilöohjauksena tarjotaan aikuislukion omille opiskelijoille** talvikautena 2021–2022 seuraavat kurssit: SAA1-SAA6, SAB5–SAB7, Abis, VEA1-VEA7, RA4-RA8, IT5-IT8, MAB7, MAA11, MAA12, MAA13, AbiM, U2-U6, AbiU, HI5, HI6, AbiH, YH3, YH4, AbiYH, FI2, FI3, FI4, AbiFL, AbiB, AbiG ja AbiP. (Abi-kurssit kertausta yo-kirjoitukseen). Niiden opiskelun voit aloittaa milloin tahansa lukuvuoden aikana. Ota yhteyttä ohjausta antavaan opettajaan.

Ohjaavat opettajat (opettajien yhteystiedot löytyvät sivulta 30) aineittain:

Äidinkieli:	Minna Hultunen
Pitkä englanti ja lyhyt ranska:	Timo-Jaakko Kukkonen
Saksa:	Tiina Kaljunen
Venäjä:	Abai Muhebullah
Ruotsi:	Tiina Kaljunen, Heli Könönen
Lyhyt matematiikka:	Esa Pulkka
Pitkä matematiikka:	Mika Leikas
Historia, yhteiskuntaoppi:	Tuija Kauhanen
Fysiikka, filosofia:	Martti Keinänen
Kemia:	Minna Hämäläinen
Biologia, maantiede:	Senja Kaasinen
Lyhyt espanja:	Hanne Lyytinen
Uskonto, elämäntutkimus:	Tuija Kauhanen
Terveystieto:	Mira Lyytikäinen

Perusasteen kurssien yksilöohjaus

Yksilöohjauksen kurssit ovat tarkoitettu ainoastaan Kuopion aikuislukion omille opiskelijoille ja yhteistyöoppilaitosten opiskelijoille. Ensisijaisesti kurssit tulee suorittaa koulun normaaleilla iltapäivä- ja iltakursseilla. **Yksilöohjaus tulee kysymykseen, jos opiskelija ei pysty suorittamaan kurssia ongelmitta** (kurssien päällekkäisyys, määräajan umpeutuminen, sairaus, kesken työkautta aloittaminen,..) normaalin kurssitarjottimen puitteissa.

Ohjaavat opettajat (opettajien yhteystiedot löytyvät sivulta 31) aineittain:

Äidinkieli:	Minna Hultunen
Englanti:	Marjo Hakala
Ruotsi:	Heli Könönen
Matematiikka, fysiikka, kemia:	Esa Pulkka
Historia, yhteiskuntaoppi, uskonto, et:	Tuija Kauhanen
Biologia, maantiede:	Senja Kaasinen
Terveystieto:	Mira Lyytikäinen

Siis: Jos Sinulle tulee opinto-ohjelmaasi liittyvä ongelma tai haluat suorittaa ainoastaan yksilöohjauksena toteutettavia kursseja, ota yhteys opettajaan ja neuvottele suorittamisesta.

OPETTAJAT (2021–2022)

Nimi	Aine	Työpuhelin	Luokka
Hakala Marjo	englanti		511
Hultunen Minna	äidinkieli, suomi toisena kielenä, L20A ryhmän-ohjaaja		412
Hämäläinen Minna	kemia, matematiikka, fysiikka, L21B ryhmän-ohjaaja		307
Kaasinen Senja	biologia, maantiede, L19B ryhmänohjaaja		202
Kaljunen Tiina	ruotsi, saksa, opintojen ohjaus	044 7181239	507
Kauhanen Tuija	historia, yhteiskuntaoppi, L19A ryhmänohjaaja		109
Keinänen Martti	fysiikka, matematiikka, filosofia, etälukion ohjaus	044 7181747	309
Kukkonen Timo-Jaakko	englanti, ranska		409
Könönen Heli	ruotsi, L21A ryhmänohjaaja		413
Leikas Mika	matematiikka, fysiikka, TVT-ohjaus		501
Lyytikäinen Mira	biologia, maantieto, terveystieto		202
Lyytinen Hanne	espanja		207
Muhebullah Abai	venäjä		
Mäkisalo Jutta	italia		508
Pirskanen Riina	äidinkieli, suomi toisena kielenä, L20B ryhmän-ohjaaja, 10-luokan ohjaus	044 7181623	412
Pulkka Esa	matematiikka, kemia, fysiikka		306
Ruokolainen Eero	englanti, historia, yhteiskuntaoppi		411
Psykologia / erityisopettaja			

Sähköpostiosoitteet opettajille: etunimi.sukunimi@opedu.kuopio.fi ilman ääkkösiä.

Poikkeukset:

[minnamaria.hultunen \(at\) opedu.kuopio.fi](mailto:minnamaria.hultunen@opedu.kuopio.fi)

[jutta.makisalo2 \(at\) opedu.kuopio.fi](mailto:jutta.makisalo2@opedu.kuopio.fi)

Puhelin opettajienhuoneeseen: 017 – 184 525

KUOPION AIKUISLUKIO LV 2021–2022 OPPIKIRJAT: LUKIOASTE

Huom! Kaikista oppikirjoista voi ottaa myös digitaalisen version.

Äidinkieli	<p>OPS2016: ÄI4 Haapala, Hellström ym.: Särmä, oppikirja. Suomen kieli ja kirjallisuus. Otava 2016-. Särmä, Tehtäviä 4. Otava 2017-. ÄI5 Haapala, Hellström ym.: Särmä, oppikirja Suomen kieli ja kirjallisuus. Otava 2016-. Särmä, Tehtäviä 5. Otava 2017-. ÄI8 Haapala, Hellström ym.: Särmä, oppikirja. Suomen kieli ja kirjallisuus. Otava 2016-. Särmä, Tehtäviä 8. Otava 2018-. ÄI9 Haapala, Hellström ym.: Särmän oppikirja. Suomen kieli ja kirjallisuus. Otava 2016-. Särmä, Tehtäviä 9. Otava 2018-.</p> <p>Uusi OPS2021: AI1 Särmä, oppikirja. Suomen kieli ja kirjallisuus sekä Särmä, Tehtävät 1. Otava 2021-. AI2 – 3 Särmä, oppikirja. Suomen kieli ja kirjallisuus sekä Tehtävät 2 – 3. Otava 2021-. AI4 Särmä, oppikirja. Suomen kieli ja kirjallisuus sekä Särmä, Tehtävät 4. Otava 2021-.</p>
Suomi toisena kielellä	<p>OPS2016: S24 Kipinä 3 – 4. Suomea lukioon (Eloranta, Lehtosaari; Finn Lectura / Otava) 2017. S25 ja S26 Kipinä 5 – 6. Suomea lukioon (Eloranta, Lehtosaari; Finn Lectura / Otava) 2017-.</p> <p>Uusi OPS 2021: S21 Särmä, S2-tehtävät 1. Otava 2021-. S22-23 Särmä, S2-tehtävät 2 ja 3. Otava 2021-. S24 Särmä, S2-tehtävät 4. Otava 2021-.</p>
Pitkä englanti	<p>ENA0 Take off! Otava. ENA1+2 Quest 1+2. Edita. ENA3 Quest 3. Edita. ENA4 On Track Course 4. Sanoma Pro Oy. ENA5 On Track Course 5. Sanoma Pro Oy. ENA6 On Track Course 6. Sanoma Pro Oy. ENA7 On Track Course 7. Sanoma Pro Oy. ENA8 On Track Course 8. Sanoma Pro Oy. AbiE Oppimateriaali ilmoitetaan kurssin alussa.</p>
Pitkä saksa	<p>SAA1-2 Unter uns 1-2 (LOPS 2021), eOppi (digikirja) SAA3 Unter uns 3 (LOPS 2021), eOppi (digikirja) SAA4 Unter uns 4, eOppi (digikirja) SAA5 Unter uns 5, eOppi (digikirja) SAA6 Unter uns 6, eOppi (digikirja) SAA1-3 ja SAA4-6: Saksan Kielioppi, eOppi (digikirja)</p>
Pitkä espanja Ruotsi	<p>EAA7–EAA9 Opettajan oppimateriaali. RUB0 Blom, Friis ym, Megafon+. Otava. RUB1+2 Blom, Kaunisto ym, Fokus, kurs 1 - 2. Otava.</p>

	RUB3 Blom, Kaunisto ym, Fokus, kurs 3. Otava.
	RUB4 Blom, Kaunisto ym, Fokus, kurs 4. Otava.
	RUB5 Blom, Kaunisto ym, Fokus, kurs 5. Otava.
	RUB6 Blom, Friis ym, Fokus, kurs 6. Otava.
	RUB7 Blom, Friis ym. Fokus, kurs 7. Otava.
	AbiR Fokus Abi. Otava. Vain sähköinen oppimateriaali!
Lyhyt matema- tiikka	MAB0 Oppimateriaali jaetaan kurssilla. MAY1 Unioni, Luvut ja yhtälöt, Sanoma Pro Oy. (LOPS2021) MAB2–MAB8 Tekijä. Lyhyt matematiikka 2–8. Sanoma Pro Oy. MAB17 Oppimateriaali jaetaan kurssilla. AbiMAB Yo-kertaus Tekijä lyhyt matematiikka – digikirja,
Pitkä matema- tiikka	MAY1 Unioni, Luvut ja yhtälöt, Sanoma Pro Oy. (LOPS2021) MAA2–MAA3 Moodi 2-3, Lukion pitkä matematiikka, Sanoma Pro Oy. (LOPS2021) MAA4–MAA13 Tekijä, Pitkä matematiikka 4-13. Sanoma Pro Oy. MAA19 Oppimateriaali jaetaan kurssilla.
Fysiikka	FY1–FY7 Lehto ym. Fysiikka 1–7. (LOPS 2016). Sanoma Pro Oy. FY1-2 Kvarkki 1. Edita. (LOPS2021, 5. jakso) FY8 Oppikirja ilmoitetaan myöhemmin.
Kemia	KE1 Lehtiniemi, Turpeenoja: Mooli 1. Kemiaa kaikkialla. Otava. KE2 Lehtiniemi, Turpeenoja: Mooli 2. Ihmisen ja elinympäristön kemiaa. Otava. KE1-KE2 Liljeblad, Molander, Turpeenoja: Mooli 1-2. Otava. (LOPS2021, 6. jakso) KE3 Turpeenoja: Mooli 3, Reaktiot ja energia. Otava. (LOPS2016) KE4 Turpeenoja: Mooli 4. Materiaalit ja teknologia. Otava. KE5 Turpeenoja: Mooli 5. Reaktiot ja tasapaino. Otava. KE6 Ei oppikirjaa.
Biologia	BI1 Happonen ym.: Bios 1. Elämä ja evoluutio (LOPS 2021). Sanoma Pro Oy. BI2 Happonen ym.: Bios 2. Ekologian perusteet (LOPS 2021) Sanoma Pro Oy. BI3 Happonen ym.: Bios 3. Ihmisen vaikutukset ekosysteemeihin (LOPS 2021) Sanoma Pro Oy. BI3 Happonen ym.: Bios 3. Solu ja perinnöllisyys (LOPS 2016, 1. jakso) Sanoma Pro Oy. BI4 Happonen ym.: Bios 4. Ihmisen biologia (LOPS 2016) Sanoma Pro Oy. BI5 Happonen ym.: Bios 5. Biologian sovellukset (LOPS 2016) Sanoma Pro Oy.
Maantiede	GE1 Ikonen-Laitinen-Vuollet: Maailma muutoksessa (LOPS 2021) Studeo. GE2 Cantell ym. Geos 2 Sininen planeetta (LOPS 2016). Sanoma Pro Oy. GE3 Cantell ym.: Geos 3 Yhteinen maailma (LOPS 2016). Sanoma Pro Oy.
Uskonto	UE1 Hanki, Könni, Nyysönen: Verso 1 Uskonnon juurilla. Sanoma Pro Oy. UE2 Hanki, Könni, Nyysönen: Verso 2 Maailmanlaajuinen kristinusko.

	Sanoma Pro Oy.
	UE3 Hanki, Könni, Nyysönen: Verso 3 Maailman uskontoja. Sanoma Pro Oy.
	UE4 Hanki, Karttunen, Rauhala: Verso 4 Uskonto Suomessa. Sanoma Pro Oy.
	UE5-UE6 Hanki, Karttunen, Rauhala: Verso 5-6 tekstit Uskonto kulttuurissa ja mediassa. Sanoma Pro Oy.
Historia	HI1 Ihminen, ympäristö ja historia. Studeo. HI2 Itsenäisen Suomen historia. Studeo. HI3 (Kansainväliset suhteet): Historia ajassa 2. Sanoma Pro Oy. HI4 (Eurooppalaisen maailmankuvan kehitys): Historia ajassa 4. Sanoma Pro Oy. HI5 (Ruotsin itämaasta Suomeksi): Historia ajassa 5. Sanoma Pro Oy. HI6 (Maailman kulttuurit kohtaavat): Historia ajassa 6. Sanoma Pro Oy.
Yhteiskuntaoppi	YH1 Suomalainen yhteiskunta. Studeo. YH2 Taloustieto. Studeo. YH3 (Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma): Jokaisen maailma. Sanoma Pro Oy. YH4 (Kansalaisen lakitieto): Jokaisen laki. Sanoma Pro Oy.
Psykologia	PS1 Oppikirja ilmoitetaan myöhemmin. PS2 Oppikirja ilmoitetaan myöhemmin. PS3 Oppikirja ilmoitetaan myöhemmin. PS4 Oppikirja ilmoitetaan myöhemmin. PS5 Oppikirja ilmoitetaan myöhemmin.
Elämäkatsomus-tieto	ET1 Oppikirja ilmoitetaan kurssin alussa.
Filosofia	FI1 Hirvonen, Nyysönen: Argumentti 1 Johdatus filosofiseen ajatteluun. Sanoma Pro Oy. FI2-FI4 Oppikirjasta sovitaan kurssin alussa.
Terveystieto	TE1 Oppikirja ilmoitetaan myöhemmin. TE2 Oppikirja ilmoitetaan myöhemmin.
Lyhyt ruotsi	RU1–RU3 Keränen, Lindroos, Peltola: Vi ses! Svenska för nybörjare. Otava.
Lyhyt saksa	SA1 Magazin.de 1. (LOPS2021) Otava. SA2 Magazin.de 2. (LOPS2021) Otava. SA3 Magazin.de 3. (LOPS2021) Otava. SA4 Magazin.de 4. Otava. SA5 Magazin.de 5. Otava. SA6 Magazin.de 6. Otava. SA7 Magazin.de 7. Otava. SA8 Magazin.de 8. Otava.
Lyhyt ranska	RA1–RA3 J'aime 1. Otava. RA4 Oppikirja ilmoitetaan kurssin alussa.
Lyhyt espanja	ES1: ¡Nos vemos! 1 (digi/paperikirja) Otava. ES2: ¡Nos vemos! 2 (digi/paperikirja) Otava. ES3: ¡Nos vemos! 3 (digi/paperikirja) Otava. ES4: ¡Nos vemos! 4 (digi/paperikirja) Otava. ES5–ES6 Gonzáles García, Hakoniemi ym.: Dime! 3. (paperikirja) Otava.

	ES7–ES8 Gonzáles García, Hakoniemi ym.: Dime! 4. (paperikirja) Otava.
Lyhyt venäjä	VE1–VE3 Alestalo, Marjatta: Kafe Piter 1. Finn Lectura. (uusin painos 2020) VE4-VE7 Alestalo, Marjatta - Malmberg, Irina: Kafe Piter 2. Finn Lectura.
Lyhyt italia	IT1–IT3 Ciro Imperato - Katri Kuusela - Sari Meurman: Bella vista I. Sanoma Pro Oy. IT4-IT6 Ciro Imperato - Katri Kuusela - Sari Meurman: Bella vista II. Sanoma Pro Oy.

KUOPION AIKUISLUKIO LV 2021–2022 OPPIKIRJAT: PERUSASTE

Äidinkieli	äi1-äi4 Opettajan jakama materiaali
Suomi toisena kieleenä	su1-su5 Ilmoitetaan kurssin alussa.
Englanti	e5-e6: Everyday English 2, Finn Lectura. e7-e8 Everyday English 3, Finn Lectura. kymppiluokka e7-e8: Pre-fix, Sanoma Pro.
Ruotsi	ru1-ru4 Lycka till! (Otava) ru5-ru6 Appel, Lötjönen, Määttä, Salo & Wallinheimo: Kombo. SanomaPro.
Matematiikka	ma7-ma8 Oppikirja ilmoitetaan kurssin alussa.
Historia	hi1 Oppimateriaali ilmoitetaan kurssin alussa. hi2 Oppimateriaali ilmoitetaan kurssin alussa. hi3 Historian taitaja 8. Sanoma Pro Oy.
Yhteiskuntaoppi	yh1 Yhteiskuntaopin taitaja 9. Sanoma Pro Oy.
Maantieto	ge2 Oppikirja ilmoitetaan kurssin alussa.
Biologia	bi2, bi3 Oppikirja ilmoitetaan kurssin alussa.
Kemia	ke1 Oppikirja ilmoitetaan kurssin alussa.
Fysiikka	fy1 Oppikirja ilmoitetaan kurssin alussa.
Uskonto	ue1 Halme-Parviola-Sjöblom-Vaaramo: Majakka Uskontokirja.
Terveystieto	te1 Hannukkala - Orkola - Reinikkala: Voimaa Terveystieto 9. Sanoma Pro Oy.

LAJITTELUOHJEET

Aikuislukion yleisissä tiloissa ja luokissa lajitellaan toimistopaperi, (koti)keräyspaperi ja biojäte. Huolehdi omalta osaltasi, että jätteet päätyvät oikeaan astiaan! Kiitos!

Toimistopaperi

Valkeat (vaaleat) kopio- ja toimistopaperit, sekä tulosteet
Ruutupaperit, muistiinpanopaperit
Valkopohjaiset mainosesitteet

Niittejä ym. metallia ei tarvitse poistaa

EI SAA LAITTAA liimattuja ja teipattuja papereita eikä värillisiä papereita

Keräyspaperi

Kaikki postin kautta tuleva paperi
Sanoma- ja aikakauslehdet
Mainokset
Vaaleat kirjekuoret (myös ikkunalliset)
Värilliset kopiopaperit
Kirjat (pieninä määrinä), kunhan niistä on kannet poistettu

Niittejä ym. metallia ei tarvitse poistaa

Biojäte

Hedelmien, juuresten ja vihannesten kuoret
Kahvin ja teen porot (myös suodatinpaperit ja -pussit)
Kaikki ruokajäte
Talouspaperi ja lautasliinat ja käsipaperit
Pienissä määrin likaista paperia (esim. sanomalehdet, pussit)
Kananmunankehnot
Kukkamulta, kaikki kasvien jäänteet

EI SAA LAITTAA muovia, lasia, metallia
juustojen kelmuja, ketsupin kuoria
tuhkaa, kalkkia, tupakantumppeja
runsaasti nesteitä

TÄRKEITÄ PÄIVÄMÄÄRIÄ

TVT-infot	ke 25.8., ma 4.10. ja ti 11.1. klo 16 luokassa 501.
Yo-infot	to 2.9.2021 klo klo 16.00 luokassa 501 (2021S) ke 27.10.2021 klo 20.15 luokassa 501 (perusinfo) ke 26.1.2022 klo 20.15 luokassa 501 (2022K) ti 10.5.2022 klo 20.15 luokassa 109 (2022S)
Uusintakokeet	10.9., 5.11., 10.12., 28.1., 18.3., 6.5. ja 6.6.
Ylioppilasjuhlat	pe 3.12. klo 15 (lakitettavat klo 14.20) la 4.6. klo 10 (harjoitus pe 3.6. klo 18)
Yo-kirjoitukset 2021S Abitti-testaukset ke 1.9. ja ke 8.9. klo 16 luokassa 510.	ma 13.9. äidinkieli ja kirjallisuus, lukutaidon koe ke 15.9. psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia pe 17.9. vieras kieli, pitkä oppimäärä ma 20.9. ruotsi, pitkä ja keskipitkä oppimäärä ti 21.9. matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä to 23.9. uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto pe 24.9. äidinkieli, kirjoitustaidon koe: S2-koe ma 27.9. vieras kieli, lyhyt oppimäärä
Päätötodistukseen vaadittavat kurssit suoritettu (syksy)	4.11.
Ilmoittautuminen kevään 2022 yo-kirjoitukseen	viimeistään 23.11.
Yo-kirjoitukset 2022K Abitti-testaukset ke 23.2. ja ke 2.3. klo 16 luokassa 510.	ti 15.3. äidinkieli, lukutaidon koe; S2-koe to 17.3. vieras kieli, lyhyt oppimäärä pe 18.3. äidinkieli, kirjoitustaidon koe ma 21.3. vieras kieli, pitkä oppimäärä ke 23.3. matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä pe 25.3. uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto ma 28.3. ruotsi, pitkä ja keskipitkä oppimäärä ke 30.3. psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia
Päätötodistukseen vaadittavat kurssit suoritettu (kevät)	4.5.
Ilmoittautuminen syksyn 2022 yo-kirjoitukseen	viimeistään 5.6.